

Počet zmínek: 1

Online: 1 |

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Online 1

Téměř filmový zážitek v ostravském kostele. Glassův Proces v české premiéře

[přejít na web](#), [zobrazit sken](#)

Online, Datum publikace: 17.10.2025 11:44, Datum importu: 17.10.2025 12:25, Zdroj: klasikaplus.cz, Autor: Tomáš Šimerda, Rubrika: ReflexePlus, Periodicita: Denně, Provozovatel: klasikaplus.cz, Země: CZ, AVE: 5 000 Kč, GRP: 0,11, OTS: 10 000, Měsíční návštěvnost: 9 628, RU/den: 10 000

„Glassově hudbě je třeba přiznat – přes kompoziční jednoduchost, až primitivnost – schopnost vyvolat v posluchači pocit napětí.“

„Je třeba vzdát hold všem účinkujícím, kteří se zjevně provedení díla oddali s plným zaujetím.“

„Ze způsobu, jakým dirigent vedl orchestr i sólisty, bylo zřejmé, že k dílu má vztah – dirigoval energicky, s jasně čitelnými gesty.“

Opera **Národního divadla moravskoslezského** uvedla dílo amerického skladatele Philipa Glasse zkomponované na libreto podle románu Franze Kafky Proces. Česká premiéra se uskutečnila 9. října v nejstarším ostravském kostele sv. Václava pod taktovkou Bruna Ferrandise a v režii Jiřího Nekvasila.

Uvážíme-li, že Philip Glass (*1937) je pouze o generaci mladší než Benjamin Britten (*1913), dalo by se předpokládat, že na operní tvorbu britského mistra americký skladatel nějakým způsobem naváže, jak tomu ostatně v dějinách hudby vždy bylo. Glass však vše, čím k vývoji opery Britten a další skladatelé 20. století přispěli, odhodil a vrátil ji o několik století zpět. Jeho operní jazyk má totiž blíže k Monteverdimu či Lullymu než k Brittenovi nebo Šostakovičovi: jeho hudebně dramatická díla (rozpakuji se použít termín „oper“) jsou sledem recitativů, doprovázených jednoduchým hudebním doprovodem, spočívajícím často na stereotypně se opakujících tónech v intervalu malé či velké tercie. Na rozdíl od zmíněných barokních mistrů Glassova hudba postrádá jakoukoliv zpěvnější plochu, která by vzdáleně připomínala operní árii. Pro tento kompoziční styl se vžil termín minimalismus a v tištěném programu k ostravské inscenaci se můžeme dočíst, že „hudba spadající pod toto označení dokáže oslovit širší okruh posluchačů než jiné směry 20. a 21. století, přitahuje i ty, kdo jinak o vážnou hudbu nejeví zájem“. To je také pravděpodobně důvodem, proč se vedení ostravské opery k uvedení Glassova opusu rozhodlo.

Glassově hudbě je třeba přiznat – přes kompoziční jednoduchost, až primitivnost – schopnost vyvolat v posluchači pocit napětí. Proto je Glass také úspěšným autorem filmové hudby. Ve filmu není hudba hlavním nositelem sdělení, je jím obraz, hudba však dokáže vnímání obrazu výrazně ovlivnit. Vystavět však na tomto hudebním principu dramatické dílo pro jeviště je obtížné a divák je dříve či později stereotypním proudem zvuků unaven.

Jevištní úspěch pak závisí především na režijním ztvárnění, které dokáže diváka zaujmout natolik, že hudbu vnímá – podobně jako ve filmu – jako pouhý podkres děje. Ostravská inscenace režiséra Jiřího Nekvasila je v tomto smyslu úspěšná. Nekvasil je ostatně režisér, kterému se v oblasti netradičních titulů daří obzvláště dobře, ať již se v minulosti jednalo o divadelní inscenace či o mimořádně zdařilé televizní adaptace komorních oper Bohuslava Martinů.

S ohledem na rekonstrukční práce v Divadle Antonína Dvořáka se Glassův Proces hraje v ostravském kostele sv. Vojtěcha, tamní nejstarší sakrální stavbě. Samotné prostředí navozuje pocit určitého tajemna, které Kafkovu světu konvenuje. Kostelní prostor je pro provozování hudebního divadla upraven (scénografie David Bazika), orchestr v komorním obsazení sedí pod kruchtou a před ním se ve třech horizontálních rovinách – na úzkém pódiu, na lešení a na kůru – odehrává děj. Na zábradlí lešení je umístěna projekční plocha, na kterou se promítají dobře čitelné titulky (zpívá se v jazyce originálu) i různé výtvarné prvky ilustrující děj. Hraje se s minimem scénických doplňků či rekvizit. Před

tímto hracím prostorem, tedy zády k oltáři, který je zakryt, je vybudováno stupňovité hlediště pro diváky.

Je třeba vzdát hold všem účinkujícím (psáno o repríze 15. října), kteří se zjevně provedení díla oddali s plným zaujetím. V inscenaci účinkuje sedm pěvců, kteří ztvárňují devatenáct rolí. Pouze představitel hlavní role Josefa K. nemá v představení jiný úkol, všichni ostatní se převtělují do více postav. Zkušený Jiří Hájek jako Josef K. podal spolehlivý pěvecký výkon, proměnu své postavy, která si postupně uvědomuje absurditu a bezvýchodnost svého postavení, by však mohl vykreslit přesvědčivěji. Je to ale obtížné, protože Glassova hudba nijak negraduje, a pěvce tudíž ani k dramatictějšímu projevu nevede. I všichni ostatní sólisté nejen, že dobře zpívali, ale zjevně usilovali i o vytvoření charakteristik jednotlivých postav. Rozsáhlejší pěvecké party interpretovali Ihor Maryshkin (Právník Huld a další tři role), Vincenc Ignác Novotný (Titorelli a další dvě role), Karolína Levková (Leni a Slečna Búrstnerová), Raman Hasymau (Block, Stráž 1 a Hlas za scénou) a Erik Ondruš (Stráž 2 a další tři role). Své postavy prezentovali spolehlivě i Anna Nitrová (Paní Grubachová a další dvě role) a Josef Kovačič (Inspektor a Strýc Albert). Představitelům Stráže režie uložila i nelehký pohybový úkol, který zvládli dobře. I další pohybové kreace byly provedeny pečlivě (pohybová spolupráce Marcela Dzurovčíková). V inscenaci účinkuje i malý sbor složený z členek operního studia **Národního divadla moravskoslezského**, výtvarně stylizovaných jako Nabokovovy Lolitky. Proč – to nebylo zřejmé, ale zpívaly dobře a byly půvabné (návrhy kostýmů Marta Roszkopfová).

Všem sólistům je třeba vyjádřit uznání také za to, že zpívali s dirigentem za zády, což rozhodně není jednoduché. Přesto nedošlo k žádné kolizi, vše hudebně probíhalo naprosto spolehlivě. Bylo to samozřejmě především zásluhou dirigenta Bruna Ferrandise. Ze způsobu, jakým vedl orchestr i sólisty, bylo zřejmé, že k dílu má vztah, dirigoval energicky, s jasně čitelnými gesty.

Představení, které bylo pátou reprízou z celkově třinácti plánovaných, bylo téměř vyprodané a diváci odměnili účinkující dlouhotrvajícím potleskem.

Foto: ze zkoušky - Martin Popelář / **NDM**

KlasikaPlus.cz – portál o klasické hudbě O nás / Logo / Ceník a spolupráce / Newsletter / Lidé / Partneri / Kontakt

Klasika Plus.cz PORTÁL O KLASICKÉ HUDBĚ
...váš vyladěný partner

Aktuálně: Reflexe Rozhovory Souviselosti Serió Audio Video Mladí Reportáž Zaznělo Novinka Nahrávka Výhled Osobnost Nečládek Současnost Čtení

Téměř filmový zážitek v ostravském kostele. Glassův Proces v české premiéře

pátek, 17. říjen 2025 11:44 **Tomáš Šimerda** [Facebook](#) [Twitter](#)

„Glassova hudba je třeba přiznat – přes kompoziční jednoduchost, až primitivnost – schopnost vyvolat v posluchači pocit napětí.“

„Je třeba vzdát hold všem účinkujícím, kteří se zjevně provedení díla oddali s plným zaujetím.“

„Ze způsobu, jakým dirigent vedl orchestr i sólisty, bylo zřejmé, že k dílu má vztah – dirigoval energicky, s jasně čitelnými gesty.“

CO ALE CHCETE?
But what do you want?

Operu Národního divadla moravskoslezského uvedla dílo amerického skladatele Philipa Glassa zkomponované na libreto podle románu Franze Kafky *Proces*. Česká premiéra se uskutečnila 9. října v nejstarším ostravském kostele sv. Václava pod taktovkou Bruna Ferrandise a v režii Jiřího Nekvasila.

Uvážíme-li, že **Philip Glass** (*1937) je pouze o generaci mladší než Benjamin Britten (*1913), dalo by se předpokládat, že na operní lečbu britského mistra americký skladatel nějakým způsobem navázal, jak tomu ostatně v dějinách hudby vždy bylo. Glass však vše, čím k vývoji opery Britten a další skladatelé 20. století přispěli, odhodil a vrátil ji o několik století zpět. Jeho operní jazyk má totiž blíže k Monteverdimu či Lullymu než k Brittenovi nebo Šostakovičovi: jeho hudební dramatická díla (rozpakují se použitím terminu „oper“) jsou sledem recitativů, doprovázených jednoduchým hudebním doprovodem, spočívajícím často na stereotypně se opakujících tonech v intervalu male či velké tercie. Na rozdíl od zmíněných barokních mistrů Glassova hudba postrádá jakoukoliv zpěvnější plochu, která by vzdálené připomínala operní árii. Pro tento kompoziční styl se vžil termín minimalismus a v lisétném programu k ostravské inscenaci se můžeme dočíst, že „hudba spadající pod toto označení dokáže oslovit širší okruh posluchačů než jiné směry 20. a 21. století, přitahuje i ty, kdo jinak o vážnou hudbu nejeví zájem“. To je také pravděpodobně důvodem, proč se vedení ostravské opery k uvedení Glassova opusu rozhodlo.

DANIEL MATEJKA & SOČR
nové album

Slavský varkani festival
Andrius Karkauskas a Romanas Hudis

Lukáš Hurčík, Pavel Korbička a UHOS
19. říj 2025 (16:30 - 17:30)
Koncerty Festivalu klasické hudby v Ostravě

G. Honegger
Průběh života se zvláštním oporem komunistického přelomu

CAJKOVSKÝ JAVÁČEK MARTINE
HAR MONIA MORIA VÍTE

ARCHAION KALLOS
30. 9. - 31. 10.
Mezinárodní festival pravoslavné hudby

AktuálněPlus
Gramophone Classical Music Awards 2025
českým interpretům úspěch nepřinesly
16. říjen 2025 09:16

Slavnostní ceremoniál udílení prestižních Gramophone Classical

nejeví zájem". To je také pravděpodobně důvodem, proč se vedení ostravské opery k uvedení Glassova opusu odhodlalo.

Glassově hudbě je třeba přiznat – přes kompoziční jednoduchost, až primitivnost – schopnost vyvolat v posluchači pocit napětí. Proto je Glass také úspěšným autorem filmové hudby. Ve filmu není hudba hlavním nositelem sdělení, je jím obraz, hudba však dokáže vnímání obrazu výrazně ovlivnit. Vystavět však na tomto hudebním principu hudebně dramatické dílo pro jeviště je obtížné a divák je dříve či později stereotypním proudem zvuků unaven.

Jevištní úspěch pak závisí především na režijním ztvárnění, které dokáže diváka zaujmout natolik, že hudbu vnímá – podobně jako ve filmu – jako pouhý podkres děje. Ostravská inscenace režiséra **Jirího Nekvasila** je v tomto smyslu úspěšná. Nekvasil je ostatně režisér, kterému se v oblasti netradičních titulů daří obzvláště dobře, ať již se v minulosti jednalo o divadelní inscenace či o mimořádně zdařilé televizní adaptace komorních oper Bohuslava Martinů.

S ohledem na rekonstrukční práce v Divadle Antonína Dvořáka se Glassův *Proces* hraje v ostravském kostele sv. Vojtěcha, tamní nejstarší sakrální stavbě. Samotné prostředí navozuje pocit určitého tajemna, které Kafkovu světu konvenuje. Kostelní prostor je pro provozování hudebního divadla upraven (scénografie **David Bazika**), orchestr v komorním obsazení sedí pod křidélkou a před ním se ve třech horizontálních rovinách – na úzkém pódiu, na lešení a na kůru – odehrává děj. Na zábradlí lešení je umístěna projekční plocha, na kterou se promítají dobře čitelné titulky (zpívá se v jazyce originálu) i různé výtvarné prvky ilustrující děj. Hraje se s minimem scénických doplňků či rekvizit. Před tímto hracím prostorem, tedy zády k oltáři, který je zakryt, je vybudováno stupňovité hlediště pro diváky.

Je třeba vzdát hold všem účinkujícím (psáno o repríze 15. října), kteří se zjevně provedení díla oddali s plným zaujetím. V inscenaci účinkuje sedm pěvců, kteří ztvárňují devatenáct rolí. Pouze představitel hlavní role Josefa K. nemá v představení jiný úkol, všichni ostatní se přetvářejí do více postav. Zkušený **Jiří Hájek** jako Josef K. podal spolehlivý pěvecký výkon, proměnu své postavy, která si postupně uvědomuje absurditu a bezvýchodnost svého postavení, by však mohl vykreslit přesvědčivěji. Je to ale obtížné, protože Glassova hudba nijak negraduje, a pěvce tudíž ani k dramatictějšímu projevu nevede. I všichni ostatní sólisté nejen, že dobře zpívali, ale zjevně usilovali

16. říjen 2025 09:16

Slavnostní ceremoniál udílení prestižních Gramophone Classical Music Awards se v Londýně uskutečnil 15. října. Radost českým interpretům však...

[Číst dál...](#)

Ceny Thálie znají nominované za sezonu 2024/25

15. říjen 2025 16:49

Herecká asociace od roku 1994 vyhlašuje a pořádá Ceny Thálie. Letos budou uděleny po třicáté druhé, a to v sobotu...

[Číst dál...](#)

Antonín Vaigl (1932–2025)

14. říjen 2025 22:15

Ve třidevadesátileté zeměřel trumpetista a skladatel Antonín Vaigl, autor, jehož jméno nese nejen koncertní repertoár pro žesťové...

[Číst dál...](#)

Doporučené

Lydia Kavina a Martin Jaroš: Hrát na těremin je jako balancovat na laně

17. říjen 2025 10:50

„Na těremin můžete interpretovat všechny nuance, třeba i glissando nebo vibrato, jako na smyčcových nástrojích.“ „Vynálezce jsem znala...

[Číst dál...](#)

Kujala, Hapka a Haas. Orchester Berg mezi čtvrttóny

16. říjen 2025 17:21

„Passacaglia pre štvrttónový akordeón je často dost motorická, zvuk však napriek výraznej kinetickej zložke zostáva dominantným.“ „Tento...

[Číst dál...](#)

Nepřeberně možnosti Moravského podzimu. Dvakrát například Viktor Ullmann

16. říjen 2025 12:50

Moravský podzim opět potvrzuje pozici festivalu, který přináší exkluzivní dramaturgii – dokáže propojit špičkovou orchestrální hudbu, odvážně...

[Číst dál...](#)

k dramatictějšímu projevu nevede. I všichni ostatní sólisté nejen, že dobře zpívali, ale zjevně usilovali i o vytvoření charakteristik jednotlivých postav. Rozsáhlejší pěvecké party interpretovali **Ihor Maryshkin** (Právník Huld a další tři role), **Vincenc Ignác Novotný** (Titorelli a další dvě role), **Karolína Levková** (Leni a Slečna Búrstnerová), **Raman Hasymau** (Block, Stráž 1 a Hlas za scénou) a **Erik Ondruš** (Stráž 2 a další tři role). Své postavy prezentovali spolehlivě i **Anna Nitrová** (Pani Grubachová a další dvě role) a **Josef Kovačič** (Inspektor a Strýc Albert). Představitelům Stráže režie uložila i nelehký pohybový úkol, který zvládli dobře. I další pohybové kreace byly provedeny pečlivě (pohybová spolupráce **Marcela Dzuřovčíkové**). V inscenaci účinkuje i malý sbor složený z členek operního studia Národního divadla moravskoslezského, výtvarně stylizovaných jako Nabokovovy Lolitky. Proč – to nebylo zřejmé, ale zpívaly dobře a byly půvabné (návrhy kostýmů **Marta Roszkopfová**).

Všem sólistům je třeba vyjádřit uznání také za to, že zpívali s dirigentem za zády, což rozhodně není jednoduché. Přesto nedošlo k žádné kolizi, vše hudebně probíhalo naprosto spolehlivě. Bylo to samozřejmě především zásluhou dirigenta **Bruna Ferrandise**. Ze způsobu, jakým vedl orchestr i sólisty, bylo zřejmé, že k dílu má vztah, dirigoval energicky, s jasně čitelnými gesty.

Představení, které bylo pátou reprízou z celkové třinácti plánovaných, bylo téměř vyprodané a diváci odměnili účinkující dlouhotrvajícím potleskem.

Foto: ze zkoušky - Martin Popelář / NDM

Sdílejte na: [Facebook](#) [Twitter](#)

Zveřejněno v: [ReflexePlus](#)

Témata: [Philip Glass](#) [Bruno Ferrandis](#) [Franz Kafka](#) [Jiří Hájek](#) [Národní divadlo moravskoslezské](#) [Jiří Nekvasil](#)

Tomáš Šimerda

režisér

Absolvent zpěvu na Pražské konzervatoři a operní režie na Hudební fakultě AMU. V letech 1991-1996 režisér opery a operety Divadla J. K. Tyla v Plzni, v letech 1999-2001 umělecký šéf Janáčkovy opery Národního divadla Brno, v letech 2006-2011 ředitel Severočeského divadla opery a baletu v Ústí nad Labem. Vytvořil desítky inscenací v operních divadlech, byl režisérem prvního uvedení opery Káťa Kabanová v Rusku (Státní akademické divadlo opery a baletu Novosibirsk). Jako televizní režisér pracoval doma i v zahraničí, pro Českou televizi realizoval stovky pořadů, mj. několik operních filmů (např. operu Bohuslava Martinů Řecké pašije). Pedagogicky byl činný na HAMU, roku 2018 jmenován docentem Operní režie.

Příspěvky od Tomáš Šimerda

- Operní verneovka v Liberci zapomíná na dětského diváka
- Lear konečně v Praze. Budí rozpaky
- Burianova Maryša uvedena po dlouhých desetiletích a prvně v Liberci
- Slavná fraška Slaměný klobouk jako skutečně komická opera
- Jihočeská Madama Butterfly jako scénický pelmel

[Číst dál...](#)

Nejčtenější

Ceny Thálie znají nominované za sezonu 2024/25

15. říjen 2025 16:49

Herecká asociace od roku 1994 vyhlašuje a pořádá Ceny Thálie. Letos budou uděleny po třicáté druhé, a to v sobotu...

[Číst dál...](#)

Cenu Ministerstva kultury za přínos v oblasti hudby za rok 2025 získal Jaroslav Tůma

12. říjen 2025 22:08

V pražském Stavovském divadle byly v neděli 12. října za účasti ministra kultury Martina Baxy předány Státní ceny a Ceny...

[Číst dál...](#)

Pavel Koňárek: Akademický sbor Žerotín slaví 145 let, přesto je stále vitální

10. říjen 2025 12:54

„Přátelství ve sboru uzavřená byvají silná a trvalá.“ „Sbor má zhruba pětaticet stálých členů. Překvapivě je věkový průměr...

[Číst dál...](#)

RozhovorPlus

Lydia Kavina a Martin Jaroš: Hrát na těremin je jako balancovat na laně

17. říjen 2025 10:50

„Na těremin můžete interpretovat všechny nuance, třeba i glissando nebo vibrato, jako na smyčcových nástrojích.“ „Vynálezce jsem znala...

[Číst dál...](#)

Zsolt Hamar: Dejme si aspoň tři roky klidu a pohodu. pracujeme a až

Více z této rubriky

- Silberbauerovo hudební Podyjí ukončil koncert v rakouském Stoitzendorfu
- Kujala, Hapka a Haas. Orchestr Berg mezi čtvrttóny
- Festival soudobé hudby MusicOlomouc představil dvě světové premiéry
- Pocta české moderně. Sukův Asrael zahřměl ve Dvořákově síni
- BBC Concert Orchestra triumfoval v Brně při zahájení Moravského podzimu
- Duchovní ozvěny z Ukrajiny
- Griegův a Beethovenův společný tanec ve Vídni
- Prim tentokrát hrály flétny. Další Hudební Odyssea v Atriu Žižkov
- Fantastická Francie ve Zlíně s Filharmonii Bohuslava Martinů a Tomášem Braunerem
- Podzimní festival duchovní hudby hostil v Olomouci slovenské umělce

pak hodnotíme

16. říjen 2025 16:37

„Mnoho let jsem byl stálým dirigentem jedné z nejlepších oper na světě, Opery v Curychu.“ „V Moravské filharmonii jsem...”

[Číst dál...](#)

Vanda Martáková: Mancini je nadčasový. Radí zpěvákům, pěstuje vkus diváků

16. říjen 2025 11:10

„Mancini se ve Vídni pohyboval v komunitě věhlasných evropských hudebníků, kteří tam působili, ať už to byli pěvci,...

[Číst dál...](#)

VideoPlus

VideoPlus | Jiří Chvála: Dvaadevadesát let ve dvou dílech

9. červenec 2025 10:01

Málokdo měl na české hudební prostředí tak pozitivní vliv jako sbormistr Jiří Chvála. Za pětadesát let odchoval...

[Číst dál...](#)

VideoPlus | Simona Šaturová: Zpívání nesmí bolet

21. červen 2025 19:11

Sopranistka Simona Šaturová, která je hostem Pikniku s KlasikouPlus.cz, zastává názor, že zpěv musí být naprosto přirozený, že...

[Číst dál...](#)

VideoPlus | Marek Šulc: Smetanova Litomyšl? Mít otevřené dveře pro každého

10. červen 2025 11:46

Marek Šulc, umělecký ředitel Národního festivalu Smetanova Litomyšl, který je hostem Pikniku s KlasikouPlus.cz, nemá rád stavění světa...

[Číst dál...](#)

AudioPlus

AudioPlus | Robert Kružík: K Janáčkově mám jako Brňák úzký vztah

13. říjen 2025 08:04

Jednou za deset let Nadace Leoše

Janacka udejuje cenu sira Cnariese Mackerrase. Jejím druhým laureátem se v říjnu...

[Číst dál...](#)

AudioPlus | Eva Strejcová: Chopin mě i po varšavské soutěži baví

11. říjen 2025 08:53

Mezi šestašedesáti klavíristy, vybranými na jaře z rekordního počtu více než šesti set přihlášených z celého světa, byla studentka...

[Číst dál...](#)

AudioPlus | Tomáš Hanus: Ve Vídni chtějí Prodanou nevěstu jako stálou součást repertoáru

6. říjen 2025 16:05

Tomáš Hanus, dosluhující umělecký šéf Velšské národní opery v Cardiffu a hlavní hostující dirigent Islandského symfonického orchestru, připravil se...

[Číst dál...](#)

SeriálPlus

Klasika v souvislostech (100)

Anton Webern. Mistr hudební zkratky

15. září 2025 11:07

„Webernova věrnost Schönbergovým doktrínám neústi v prachobyčejně epigonství, nýbrž v důsledně překonání a konečné popření schönbergovské estetiky.“ Igor Stravinskij, celoživotní...

[Číst dál...](#)

Až na konec světa (43) Hrál jako Paganini, vypadal jako Chopin. Houslový virtuos a skladatel Heinrich Wilhelm Ernst

13. září 2025 14:07

„Když ve Vídni vystoupil Niccolò Paganini, Ernst nemohl mezi diváky chybět a odešel naprosto uhranutý.“ „Ernstovu virtuositu obdivoval...

[Číst dál...](#)

Klasika v souvislostech (99) Za pokrok (nejen) v hudbě. Otakar Hostinský mezi Hanslickem, Wagnerem a Smetanou

